

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΗΣ PRIMARK 2023

Εισαγωγή

Ο Κώδικας Συμπεριφοράς Προμηθευτών της Primark παραθέτει τις απαιτήσεις μας ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εργαζόμενοι στην αλυσίδα προμηθειών μας έχουν καλές συνθήκες εργασίας και ότι τα εργασιακά δικαιώματα παραχωρούνται και τηρούνται.

Όλοι οι προμηθευτές, συμπεριλαμβανομένων των εργολάβων και άλλων επιχειρηματικών συνεργατών, οι οποίοι κατασκευάζουν, ολοκληρώνουν, συσκευάζουν ή χειρίζονται με άλλον τρόπο αγαθά ή εκτελούν υπηρεσίες για την Primark, πρέπει να συμμορφώνονται με τον παρόντα Κώδικα Συμπεριφοράς Προμηθευτών και όλους τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς στις χώρες και στις περιοχές όπου δραστηριοποιούνται. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι απαιτήσεις του παρόντος Κώδικα Συμπεριφοράς Προμηθευτών θέτουν αυστηρότερα πρότυπα από αυτά που απαιτούνται από τους τοπικούς νόμους και κανονισμούς, οι προμηθευτές πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του παρόντος Κώδικα Συμπεριφοράς Προμηθευτών. Οι προμηθευτές έχουν επίσης ευθύνη να διασφαλίζουν ότι ο παρών Κώδικας Συμπεριφοράς Προμηθευτών και όλοι οι σχετικοί νόμοι και κανονισμοί τηρούνται στις δικές τους αλυσίδες προμηθειών.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές και τις διαδικασίες που υποστηρίζουν τον κώδικα της εταιρείας μας, κάντε κλικ [εδώ](#) και σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις, κάντε κλικ [εδώ](#).

Ο παρών Κώδικας Συμπεριφοράς Προμηθευτών συντάχθηκε και ισχύει στην αγγλική γλώσσα. Εάν υπάρχουν εκδόσεις του Κώδικα Συμπεριφοράς Προμηθευτών σε άλλες γλώσσες, θεωρούνται μεταφράσεις για λόγους διευκόλυνσης μόνο και η αγγλική έκδοση θα υπερισχύει σε περίπτωση οποιασδήποτε ασυμφωνίας.

Paul Marchant, Διευθύνων Σύμβουλος, Primark

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΗΣ PRIMARK 2023

1. Ελεύθερη επιλογή απασχόλησης

- 1.1 Δεν πρέπει να υφίσταται καμία μορφή αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της καταναγκαστικής εργασίας, της ειλωτείας, της εργασίας θυμάτων εμπορίας ανθρώπων ή της εργασίας υπό καθεστώς φυλάκισης και οι υπερωρίες πρέπει να γίνονται σε εθελοντική βάση.
- 1.2 Οποιαδήποτε αμοιβή σχετίζεται με την απασχόληση Εργαζομένων πρέπει να καταβάλλεται από τον Εργοδότη.
- 1.3 Δεν πρέπει να απαιτείται από τους εργαζομένους να καταθέτουν οποιοδήποτε χρηματικό ποσό ή τα έγγραφα ταυτότητάς τους στον Εργοδότη τους.
- 1.4 Οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι ελεύθεροι να αποχωρήσουν από τον Εργοδότη τους μετά από εύλογη ειδοποίηση.

2. Ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και δικαίωμα της συλλογικής διαπραγμάτευσης

- 2.1 Όλοι οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα να γίνουν μέλη ή να δημιουργήσουν συνδικαλιστικές οργανώσεις, κατ' επιλογήν τους, και να συμμετέχουν σε συλλογικές διαπραγματεύσεις.
- 2.2 Οι Εργοδότες θα υιοθετούν ανοιχτή στάση απέναντι στις δράσεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων και στις οργανωτικές τους δραστηριότητες.
- 2.3 Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων δεν πρέπει να αποτελούν αντικείμενο διακρίσεων και πρέπει να έχουν πρόσβαση για την εκτέλεση των καθηκόντων εκπροσώπησής τους στον χώρο εργασίας.
- 2.4 Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δικαίωμα στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και στη συλλογική διαπραγμάτευση περιορίζεται από τον νόμο, οι Εργοδότες θα διευκολύνουν, και δεν πρέπει να εμποδίζουν, την ανάπτυξη παράλληλων μέσων για το ανεξάρτητο και ελεύθερο συνεταιρίζεσθαι και τη συλλογική διαπραγμάτευση.
- 2.5 Τα άτομα που εκπροσωπούν τους εργαζομένους θα πρέπει να το πράττουν με τη θέλησή τους και να εκλέγονται ελεύθερα και με διαφανείς διαδικασίες, χωρίς να επηρεάζονται από κανένα άλλο μέρος.

Ασφαλείς και υγιεινές συνθήκες εργασίας

3.

- 3.1 Οι Εργοδότες πρέπει να παρέχουν ένα ασφαλές και υγιεινό εργασιακό περιβάλλον, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες γνώσεις σε σχέση με τον κλάδο και τυχόν συγκεκριμένους κινδύνους. Αυτό περιλαμβάνει τη φυσική δομή των κτηρίων και των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΗΣ PRIMARK 2023

- 3.2 Με βάση τις πολιτικές και τις διαδικασίες, οι Εργοδότες πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να αποφεύγονται τα ατυχήματα και οι βλάβες στην υγεία που προκύπτουν από, συνδέονται με ή συμβαίνουν κατά τη διάρκεια της εργασίας.
- 3.3 Οι Εργοδότες πρέπει να ορίζουν έναν εκπρόσωπο της ανώτερης διοίκησης, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση ενός ασφαλούς και υγιεινού εργασιακού περιβάλλοντος.
- 3.4 Οι Εργαζόμενοι πρέπει να λαμβάνουν τακτική και καταγεγραμμένη εκπαίδευση για την υγεία και την ασφάλεια και η εκπαίδευση αυτή θα επαναλαμβάνεται για τους νέους ή τους μετατιθέμενους εργαζομένους.
- 3.5 Πρέπει να παρέχεται πρόσβαση σε καθαρές τουαλέτες και σε καθαρό πόσιμο νερό. Εάν απαιτείται, πρέπει να υπάρχουν καθαρές και ασφαλείς εγκαταστάσεις για την παρασκευή, την κατανάλωση και την αποθήκευση τροφίμων.
- 3.6 Οι Εργοδότες πρέπει να παρέχουν πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική βοήθεια και εγκαταστάσεις σε περίπτωση ασθένειας ή τραυματισμού στην εργασία.
- 3.7 Στις περιπτώσεις όπου παρέχονται καταλύματα, αυτά θα πρέπει να επιλέγονται από τους εργαζομένους, να είναι καθαρά, ασφαλή και να καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των εργαζομένων.

4. Απαγόρευση της χρήσης παιδικής εργασίας

- 4.1 Δεν πρέπει να προσλαμβάνονται ή να απασχολούνται παιδιά.
- 4.2 Σε οποιαδήποτε δεδομένη χώρα, η κατώτατη ηλικία εργασίας, καθώς και οι κανόνες σχετικά με την απασχόληση ενός Νέου Εργαζομένου θα καθορίζονται από τις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO) ή από την εθνική/περιφερειακή νομοθεσία, όποια εξ αυτών παρέχει μεγαλύτερη προστασία του ατόμου.

Για λόγους σαφήνειας, σε αυτό το πλαίσιο ο όρος Νέος Εργαζόμενος αναφέρεται σε ένα άτομο πάνω από τη νόμιμη ηλικία εργασίας αλλά πριν από τη 18^η επέτειο των γενεθλίων του.
- 4.3 Οι εταιρείες πρέπει να διαθέτουν πολιτικές και προγράμματα που αποτρέπουν την πρόσληψη ή την απασχόληση παιδιών.

5. Καταβολή αξιοπρεπών μισθών

- 5.1 Οι μισθοί και τα επιδόματα που καταβάλλονται για μια τυπική εργάσιμη εβδομάδα πρέπει να πληρούν, ως ελάχιστη απαίτηση, τον εθνικό κατώτατο μισθό ή, σε περίπτωση που δεν υπάρχει ο εν λόγω μισθός, έναν αποδεκτό μισθό αναφοράς του κλάδου. Σε κάθε περίπτωση, οι μισθοί πρέπει πάντα να επαρκούν ώστε να

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΗΣ PRIMARK 2023

καλύπτονται βασικές ανάγκες και να υπάρχει ένα διαθέσιμο εισόδημα. Η Primark υποστηρίζει ενεργά κινήσεις που διασφαλίζουν ότι ο κατώτατος μισθός καθορίζεται από την εθνική συλλογική σύμβαση σε επίπεδο κλάδου.

- 5.2 Πρέπει να παρέχονται σε όλους τους Εργαζομένους γραπτές και κατανοητές πληροφορίες για τους μισθολογικούς όρους απασχόλησής τους πριν από την έναρξη της απασχόλησης, καθώς και λεπτομέρειες όσον αφορά τον μισθό τους για τη σχετική μισθολογική περίοδο κάθε φορά που πληρώνονται.
- 5.3 Απαγορεύεται να γίνονται παρακρατήσεις από μισθούς ως πειθαρχικό μέτρο ή οποιεσδήποτε παρακρατήσεις από μισθούς, οι οποίες δεν προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία, χωρίς τη ρητή άδεια του Εργαζομένου. Όλα τα πειθαρχικά μέτρα πρέπει να καταγράφονται.
- 5.4 Οι υπερωρίες πρέπει πάντα να αμείβονται με προσαύξηση, η οποία συνιστάται να μην είναι χαμηλότερη από 125% της κανονικής αμοιβής.
- 5.5 Οι υπερωρίες και τα επιδόματα θα πρέπει να καταβάλλονται την περίοδο εργασίας που αφορούν.

6. Μη υπερβολικές ώρες εργασίας

- 6.1 Οι ώρες εργασίας πρέπει να συμμορφώνονται με τους εθνικούς νόμους και τα πρότυπα αναφοράς του κλάδου, όποια εξ αυτών παρέχουν μεγαλύτερη προστασία.
- 6.2 Οι τυπικές ώρες εργασίας, εξαιρουμένων των υπερωριών, πρέπει να καθορίζονται βάσει σύμβασης και δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις 48 ώρες εβδομαδιαίως*.
- 6.3 Οι υπερωρίες πρέπει να χρησιμοποιούνται με υπεύθυνο τρόπο και να λαμβάνονται υπόψη η έκταση, η συχνότητα και οι ώρες εργασίας των μεμονωμένων εργαζομένων και του εργατικού δυναμικού συνολικά.
- 6.4 Το σύνολο των ωρών εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των υπερωριών, δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 60 ώρες κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε περιόδου 7 ημερών, εκτός εάν συντρέχουν εξαιρετικές συνθήκες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, πρέπει να πληρούνται όλοι οι ακόλουθοι όροι:
 - Να επιτρέπεται από την εθνική νομοθεσία,
 - Να επιτρέπεται βάσει συλλογικής σύμβασης, η οποία αποτέλεσε αντικείμενο ελεύθερης διαπραγματεύσεως με οργάνωση εργαζομένων που εκπροσωπεί σημαντικό τμήμα του εργατικού δυναμικού,

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΗΣ PRIMARK 2023

- Να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των Εργαζομένων και
- Ο Εργοδότης να μπορεί να αποδείξει ότι συντρέχουν εξαιρετικές συνθήκες, όπως μη αναμενόμενα αυξημένα επίπεδα παραγωγής, ατυχήματα ή περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.

6.5 Οι Εργαζόμενοι πρέπει να έχουν τουλάχιστον 1 ημέρα ρεπό κατά τη διάρκεια κάθε περιόδου 7 ημερών ή, στις περιπτώσεις που επιτρέπεται από την εθνική νομοθεσία, 2 ημέρες ρεπό κατά τη διάρκεια κάθε περιόδου 14 ημερών.

**Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, συνιστάται η προοδευτική μείωση των τυπικών ωρών εργασίας (εξαιρουμένων των υπερωριών), κατά περίπτωση, σε 40 ώρες εβδομαδιαίως, χωρίς η μείωση των ωρών να επιφέρει οποιαδήποτε μείωση στον μισθό των εργαζομένων.*

7. Απαγόρευση των διακρίσεων

7.1 Οι Εργαζόμενοι δεν πρέπει να αποτελούν αντικείμενο διακρίσεων όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την πρόσληψη, την απασχόληση, την αμοιβή, την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την προαγωγή, την καταγγελία σύμβασης εργασίας ή τη συνταξιοδότηση με βάση, μεταξύ άλλων, τη φυλή, την κοινωνική τάξη, το χρώμα, την εθνική καταγωγή, το θρήσκευμα, την ηλικία, την αναπηρία, το φύλο, την οικογενειακή κατάσταση, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τη συμμετοχή σε οργανώσεις ή τις πολιτικές πεποιθήσεις.

8. Παροχή κανονικής απασχόλησης

8.1 Στον μέγιστο δυνατό βαθμό, η εκτέλεση της εργασίας πρέπει να γίνεται βάσει αναγνωρισμένης σχέσης εργασίας, η οποία βασίζεται στην εθνική νομοθεσία και στην πρακτική του κλάδου.

8.2 Δεν πρέπει να αποφεύγονται οι υποχρεώσεις προς τους Εργαζομένους σύμφωνα με τους νόμους και τους κανονισμούς περί εργασίας και κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίες απορρέουν από την κανονική σχέση εργασίας, μέσω της χρήσης συμβάσεων αποκλειστικά για παροχή εργασίας (labour-only contracting), υπεργολαβιών ή συμφωνιών για εργασία κατ' οίκον ή μέσω προγραμμάτων μαθητείας, όπου δεν υπάρχει καμία πραγματική πρόθεση μετάδοσης δεξιοτήτων ή παροχής κανονικής απασχόλησης, ούτε πρέπει να αποφεύγονται οποιεσδήποτε τέτοιες υποχρεώσεις μέσω της υπερβολικής χρήσης των συμβάσεων απασχόλησης ορισμένου χρόνου.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΗΣ PRIMARK 2023

- 8.3 Οι υπερωρίες δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για να αντικαθιστούν την κανονική απασχόληση.
- 8.4 Η καταγγελία σύμβασης εργασίας πρέπει να βασίζεται σε διαδικασία η οποία είναι δίκαιη, διαφανής και σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της τοπικής νομοθεσίας, και για την οποία ενημερώνονται με σαφήνεια οι σχετικοί εργαζόμενοι.

9. Απαγόρευση της σκληρής ή απάνθρωπης μεταχείρισης

- 9.1 Απαγορεύονται η σωματική κακοποίηση ή πειθαρχία, η απειλή σωματικής κακοποίησης, η σεξουαλική ή άλλη παρενόχληση, η λεκτική κακοποίηση ή άλλες μορφές εκφοβισμού, συμπεριλαμβανομένου του εχθρικού ή προσβλητικού εργασιακού περιβάλλοντος

10. Περιβαλλοντική ευθύνη

- 10.1 Οι προμηθευτές πρέπει να συμμορφώνονται με όλους τους ισχύοντες τοπικούς νόμους και κανονισμούς σε σχέση με την προστασία και τη διατήρηση του περιβάλλοντος. Αυτό περιλαμβάνει την απόκτηση και τη διατήρηση όλων των απαιτούμενων περιβαλλοντικών αδειών, εγκρίσεων και πιστοποιητικών.

Για περισσότερες πληροφορίες, διαβάστε την Περιβαλλοντική Πολιτική και τις Κατευθυντήριες Οδηγίες για τους Προμηθευτές σχετικά με την Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα [εδώ](#).

11. Νομικές απαιτήσεις

- 11.1 Η Primark τηρεί τη δέσμευσή της απέναντι στους νόμους και τους κανονισμούς που ισχύουν σε κάθε τοποθεσία προμηθειών όπου δραστηριοποιείται επιχειρηματικά και δεν πρόκειται να δράσει εν γνώσει της κατά παράβαση οποιασδήποτε τέτοιας νομοθετικής ή κανονιστικής διάταξης.
- 11.2 Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι απαιτήσεις του παρόντος Κώδικα Συμπεριφοράς Προμηθευτών θέτουν αυστηρότερα πρότυπα από αυτά που απαιτούνται από τους τοπικούς νόμους και κανονισμούς, οι προμηθευτές πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του παρόντος Κώδικα Συμπεριφοράς Προμηθευτών.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΗΣ PRIMARK 2023

12. Διαδικασία υποβολής παραπόνων

- 12.1 Θα πρέπει να υπάρχει μια διαδικασία, η οποία επιτρέπει στους εργαζομένους να εκφράζουν και να απευθύνουν παράπονα που αφορούν τον χώρο εργασίας, χωρίς τον φόβο αντιποίνων.
- 12.2 Οι Εργαζόμενοι πρέπει να ενημερώνονται με σαφήνεια για τη διαδικασία κατά τον χρόνο της πρόσληψής τους και η εν λόγω διαδικασία πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμη από όλους τους Εργαζομένους και τους εκπροσώπους τους.
- 12.3 Η διαδικασία υποβολής παραπόνων πρέπει να λειτουργεί με τη συμμετοχή του κατάλληλου επιπέδου διοίκησης.
- 12.4 Οι προβληματισμοί των Εργαζομένων πρέπει να αντιμετωπίζονται αμέσως από τη διοίκηση, με την εφαρμογή μιας κατανοητής και διαφανούς διαδικασίας που παρέχει εγκαίρως σχόλια στους ενδιαφερομένους.
- 12.5 Η διαδικασία υποβολής παραπόνων δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για την υπονόμηση του ρόλου των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των διαδικασιών συλλογικής διαπραγμάτευσης και δεν πρέπει να εμποδίζουν την πρόσβαση σε άλλες υφιστάμενες δικαστικές, διαιτητικές ή διοικητικές διαδικασίες.

Μηδενική ανοχή στη δωροδοκία και στη διαφθορά

13.

- 13.1 Απαγορεύεται αυστηρά η προσφορά, η πληρωμή, η επιδίωξη ή η αποδοχή δωροδοκιών ή μίζας, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών διευκόλυνσης. Η δωροδοκία μπορεί να αφορά την παροχή ή την προσφορά οποιασδήποτε μορφής δώρου, ανταλλάγματος, ανταμοιβής ή πλεονεκτήματος σε εκπρόσωπο επιχείρησης ή κυβερνητικού φορέα, με στόχο την απόκτηση ή τη διατήρηση εμπορικού πλεονεκτήματος ή την ενθάρρυνση ή την ανταμοιβή του παραλήπτη ώστε να προβεί σε αθέμιτες ενέργειες, ή σε περιπτώσεις όπου θα ήταν ανάρμοστο για τον παραλήπτη να αποδεχθεί το όφελος.

Δωροδοκία μπορεί επίσης να διαπραχθεί σε περιπτώσεις όπου η προσφορά ή η παροχή δωροδοκίας γίνεται από ή μέσω τρίτου, π.χ. εντολοδόχου, εκπροσώπου ή διαμεσολαβητή.

Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα δωροδοκιών. Η λίστα αυτή δεν είναι εξαντλητική:

- δώρα ή έξοδα μετακίνησης
- η χρήση υπηρεσιών, εγκαταστάσεων ή περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας χωρίς χρέωση
- πληρωμές μετρητών
- δάνεια, εγγυήσεις δανείων ή άλλη πίστωση

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΗΣ PRIMARK 2023

- η παροχή οφέλους, όπως εκπαιδευτική υποτροφία ή ιατρική περίθαλψη, σε μέλος οικογένειας πιθανού πελάτη/δημόσιου ή κυβερνητικού αξιωματούχου
 - η παροχή υπερβολαβίας σε πρόσωπο που συνδέεται με κάποιον που συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης της κύριας σύμβασης
 - η ανάθεση έργου σε τοπική εταιρεία που ανήκει σε μέλος οικογένειας πιθανού πελάτη/δημόσιου ή κυβερνητικού αξιωματούχου.
- 13.2 Οι πληρωμές διευκόλυνσης είναι πληρωμές ή αμοιβές μικρής αξίας που ζητούν κυβερνητικοί αξιωματούχοι για να επιταχύνουν ή να διευκολύνουν την εκτέλεση συνηθισμένων κυβερνητικών ενεργειών (όπως η παροχή βίζας ή ο εκτελωνισμός). Αυτού του είδους οι πληρωμές απαγορεύονται αυστηρά.
- 13.3 Οι προμηθευτές, οι εκπρόσωποι και οι εργαζόμενοί τους πρέπει να συμμορφώνονται με όλους τους ισχύοντες νόμους για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς. Εάν δεν ισχύουν ανάλογοι νόμοι για την καταπολέμηση της δωροδοκίας ή της διαφθοράς ή οι εν λόγω νόμοι θέτουν λιγότερο αυστηρά πρότυπα σε σχέση με αυτά που προβλέπονται από τον Νόμο περί Δωροδοκίας του Ηνωμένου Βασιλείου του 2010 (UK Bribery Act), οι προμηθευτές, οι εκπρόσωποι και οι εργαζόμενοί τους πρέπει να τηρούν τον Νόμο περί Δωροδοκίας του Ηνωμένου Βασιλείου του 2010.
- 13.4 Οι προμηθευτές και οι εκπρόσωποι πρέπει να εφαρμόζουν διαδικασίες για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς, ώστε να αποτρέπουν τους εργαζομένους ή πρόσωπα που συνδέονται με την επιχείρησή τους από το να διαπράττουν αδικήματα δωροδοκίας ή διαφθοράς. Οι προμηθευτές και οι εκπρόσωποι θα εφαρμόζουν σωστά τις διαδικασίες αυτές στην επιχείρησή τους και θα τις αναθεωρούν τακτικά, ώστε να διασφαλίζεται ότι λειτουργούν αποτελεσματικά.